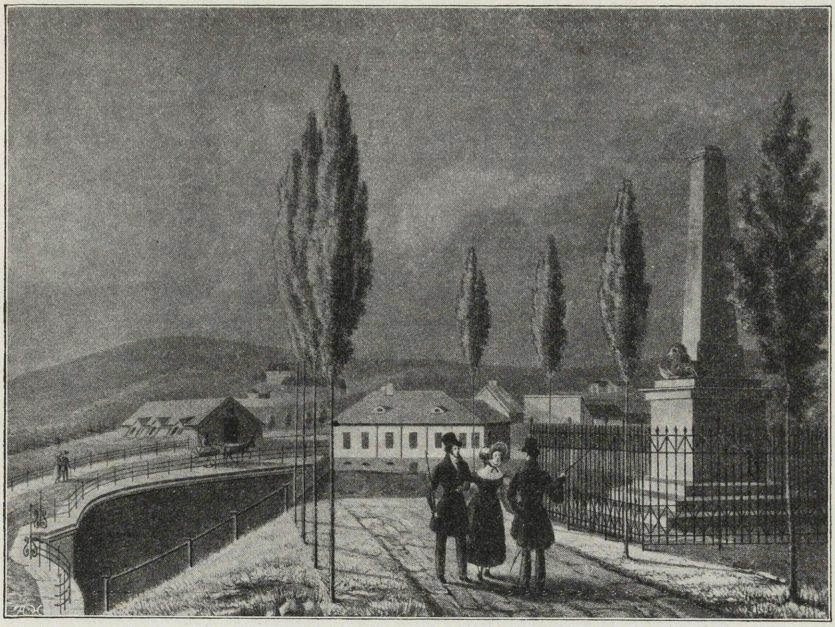

Krohgstøtten og Nybroen for 3/4 aarhundrede siden.

EN GRÜNERLØKGUTS ERINDRINGER

Under mit ophold i de Forenede Stater var der intet som saa intenst vækket mine minder om min fødeby, Kristiania, som Wergelandsstatuen i Fargo, Nord-Dakota. Hvorfor? Ja, det kan jeg sandelig ikke forklare fyldestgjørende, tror jeg. Jeg visste jo at *Wergeland* var født i Kristianssand og saaledes ikke var rigtig «ægte Kristianiagut»; men naar jeg sat der i «Island park» og saa paa hans statue, saa kom der altid noget friskt, freidig og kjækt ind i tankerne om ham — noget som jeg vil kalde «Kristianiasveis». Han var jo heller ikke mere end 11 aar da han kom til Kristiania, og i den alder sætter jo forhold og omgivelser snart sit stempel paa en. Ja, det vil jeg ha sagt med det samme, at disse friske og freidige tanker om Wergeland har jeg aldrig hat naar jeg betragtet hans statue i Kristiania. I Fargo er *Wergeland* ung, spændstig og glad. I Kristiania er han gammel og uhyre lærd. I Fargo

tænkte jeg paa den unge begavede student, som heiste frihetens og kampens fane. I Kristiania tænkte jeg paa teologen og den stakkars brystsyke.

Naar jeg sat der i «Island park» og saa paa *Wergeland* — og det gjorde jeg ofte — saa sa jeg til mig selv: «Herregud, den som bare var hjemme igjen og kunde faa gaa omkring og bese sig paa gamle tomter i Kristiania og faa mindes, mindes og atter mindes.» Det var da særlig Grünerløkken og omegn jeg tænkte paa, hvor jeg jo tilbragte mine barneaar. Saa hændte det at mit ønske gik i opfyldelse. Jeg kom godt og vel med «Kristianiafjord» over Atlanteren, slap heldig forbi den engelske «Man of war», frøs ikke ihjel paa Bergensbanen, men kom i god behold til for mig byen over alle byer — Kristiania. Og igaar gik jeg rundt paa gamle tomter og fraadset i minder og atter minder.

Begyndelsen av Trondhjemsveien er som jeg altid har set den i min erindring, med banken paa den ene side og ølbryggeriet paa den anden. Banken har rigtignok fiffet sig op endel paa sine gamle dage; men dog ikke saa meget at man ikke kjendte den igjen meget godt. Det lille hus paa hjørnet av Heimdalsgaten gav jeg et gjenkjendelsens nik, idet jeg ruslet forbi og opover til «Portnerstuerne ved Tøien». Da jeg kom derop og stod og saa paa «Tøienskolen» og «Det zoologiske museum», saa sa jeg til mig selv: Det er nok slut med kaalbladene eller «kaalblekkerne», som vi ægte grünerløksgutter sa. Som gut hadde jeg helt op til 100 kaniner at ta vare paa, og om høsten, naar gartnerne indhøstet sine kaalhoder paa den løkken hvor nu Tøiens skole og alle bygningerne nedenfor den ligger, saa møtte jeg op med en dragkjærre og tomsækker og samlet ind «kaalblekker». Nu hændte det jo ganske ofte at jeg blandt «blekkerne» fandt gode kaalhoder, som jeg hadde ordre om ikke at ta. Men nu er det et gammelt ordsprog som sier at forholdene skaper menneskene, og dette viste sig at holde stik med mig. Forholdene var nemlig slik at jeg hadde rummelig plads i mine sækker, og at der ikke var nogen gartner i nærheten naar jeg fandt kaalhoderne, og derfor gik hoderne den samme vei som «blekkerne», nemlig i sækkene — foreløbig da. Naar jeg kom hjem, saa foretok jeg jo en grundig adskillelse mellem «blekkerne» og hoderne. De første fik kaninerne, de sidste fik min mor. Min gamle, snille mor

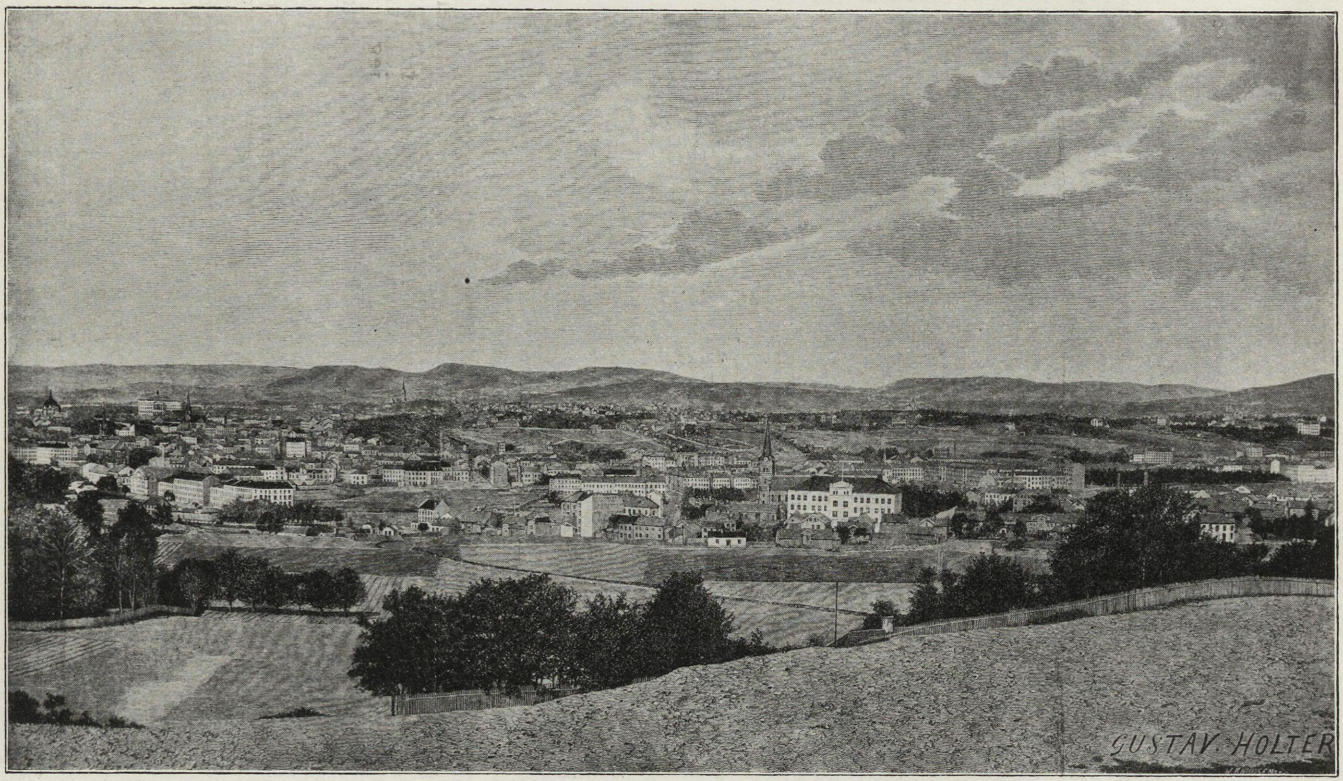

Utsigt over bebyggelsen paa Grünerløkken i 80-aarene.

var altid saa uhyre retskaffen, og da jeg kom hjem første gang med kaalhoder, saa sa hun: «Ja, du har nu vel aldrig stjaalet kaalhoderne?» Nød bryter jo alle love, og da jeg ved dette spørsmaal kom i en slem knipe, saa visste jeg jo ikke bedre maate at slippe ut av den paa end ved at svare: «Aa langt-ifra, mor! Di derre gartnera deroppe er noen hyggelige karer de'. Dom sa til mig at dom ikke var saa nøie paa et kaal-hue eller to. Ja, det sa dom det.» Med den forklaring var mor tilfreds, og efterpaa fik hele familien deilig kaalsuppe, faar i kaal og andet godt som kaal kunde brukes til. Og aldrig hørte jeg at nogen av gartnerne paa Tøien kom paa fattig-kassen eller gjorde konkurs. Tvertimot hørte jeg at de tjente mange penger paa sine kaalhoder, med undtagelse av de som fulgte med mig og sækkene mine.

Fra Trondhjemsveien svinget jeg ind i Sofienberggaten og stoppet ved Petrus kirke. Det første jeg savnet her var den gamle prestegaard, hvori sogneprest Joh. Berg bodde. Her ligger nu to store leiegaarde, nr. 31 til Sofienberggaten og nr. 16 til Rathkes gate. Det likte jeg ikke. Det var langt penere og hyggeligere med den lille prestegaard og have der ret imot kirken. Men byggespekulanterne bryr sig jo mindre om det som er pent og mere om gode og store indtægter. Og den feil har nok ogsaa de fleste andre mennesker. Ja, saa var det kirken! I den avla jeg nok et løfte engang om at jeg ikke skulde ha noget selskap med «Gamle Erik», og heller ikke lytte til hans fristende snak og lokkende toner. Naaja — om jeg har holdt det løfte? Uf ja, det er jo ikke altid saa greit for et skrøpelig menneskebarn da, og verden er jo saa fuld av fristelser ogsaa — — saa det er kanske likesaagodt at jeg til-staar det straks — eftersom jo «alt skal komme for en dag» — at jeg glemte det løfte saan av og til og faldt, stod op igjen og faldt paany o. s. v. Det var nok forresten apostelen Paulus som hadde haand og hanke over den kirken dengang; men da saa han flyttet op til Birkelunden, saa lot man Petrus flytte ind.

I Petrus kirke holdt jeg som 13-aars gut paa at miste det vesle vettet jeg hadde. Det gik for sig paa følgende vis: Belgetræderen i kirken var jeg bekjendt med og hjalp ham av og til at «dra beljen», som det hette paa godt Grünerløks-maal. Naar han var syk av astmaen, saa «dro jeg beljen» for

ham, og aldrig hændte det at organisten fik for litet vind, naar undtages en eneste gang. Det var ved en aftensang at det hændte. Jeg stod deroppe paa kirkekoret paa siden av orglet i al ensomhet og pumpet vind og luft. Organisten spillet og menigheten sang, og jeg anet fred og ingen fare. Men saa kom der to kamerater av mig listende op paa koret, og de hadde noget særdeles interessant at berette. Mens de hviskende fortalte sin spændende historie, saa drog jo jeg belgen naturligvis, og

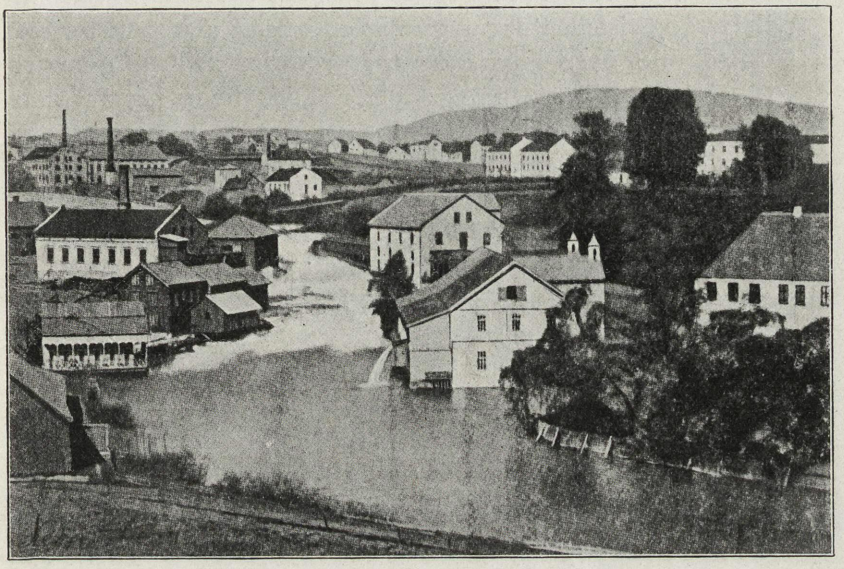

Akerselven ved Nedre Foss, med utsigt til den begyndende bebyggelse paa Grünerløkken.

orgelmusik og salmesang svinget sig op under loftbjelkerne. Men mine kameraters historie blev nok desværre altfor spændende for mig, og før nogen visste eller anet noget slikt, saa utstøtte orglet et hyl, som lignet de hyl man hører fra hunder der «lugter lik». Du evige verden hvor jeg blev vetskræmt! Ti hurtigere end lynet fór det gjennem min hjerne at «beljen var tom». Det hele varte kun et sekund — men hvilket forfærdelig sekund! Og det tør jeg vedde mindst 5 øre paa, at hverken i Norge eller noget andet kristelig land paa jorden, har en orgelbelg blit saa hurtig fyldt med luft som denne belg jeg arbeidet med. Aa herregud hvor jeg drog! Jeg drog

med lynfart, jeg drog for livet, jeg drog i vild rædsel, mens mine aarer stivfrøs fra føtterne og op til haaret. Om dette laa eller stod ret ut, hadde jeg ikke tid til at undersøke; men al sandsynlighet taler for at det stod ret ut som piggene paa et forskræmt pindsvin. Da salmesangen var endt og organisten færdig med sit spil, saa stod jeg selvfølgelig der som avdømt med livet og ventet mig en alvorlig skrape av organisten, den senere velkjendte musiker og violinist *Harald Bjerke.* Han kom da ogsaa meget snart, saa paa mig, saa naturligvis min fortvilelse, og istedenfor at gi mig en streng irettesættelse saa strøk han mig over haaret og sa: «Naaja, stakkars gut, det var jo ikke saa svært farlig.» Herregud, hvor jeg fra min sjæls dypeste takket og holdt av ham i den stund. Dette var i 1882 eller 83.

Saa gik jeg videre og ruslet omkring i Kirkegaardsgate, Rathkes gate, Sverdrups gate, Jens Bjelkes gate, Schæffers gate, Toftes gate og kom saa ned paa Schous plads. Her pustet jeg likesom befriet ut efter min vandring i denne labyrint av 4-etages leiekaserner og sa til mig selv: Schous plads! Ja, det er nok desværre bare en liten, elendig plads mot hvad vi i mine guttedage kaldte «Schousløkka». Den indbefattet jo alle de nævnte gater og flere til med alle de ensformige og stygge leiegaarder. Dengang var der pusterum, sol og lys der; nu ligger bare den elendige lille «Schous plads» igjen av hele den velsignede deilige «Schousløkka» med «Schousdammen», hvor vi gik paa skøiter om vinteren og hvor vi badet om sommeren i det skidne lervand. Jeg antar at dammen laa omtrent der hvor Rathkes gate nu ligger. Men der er ogsaa andre minder fra «Schousløkka». I mine gutteaar hersket der krigstilstand mellem Rodeløkkens og Grünerløkkens yngre befolkning. «Rodeløksgutta» var selvfølgelig «ingenting» mot «grünerløksgutta» — en opfatning som «rodeløksgutta» selvfølgelig bestred paa det kraftigste. Hvordan det forholder sig nu, vet jeg ikke, om permanente voldgiftsdomstoler avgjør deres tvistigheter eller ikke; men det vet jeg, at dengang var det ikke tale eller tanke om nogen voldgift, men kun paa juling og næveretten. Og «Schousløkka» blev skuepladsen for mangt et blodig slagsmaal, med regn av «pokstein» og andre «steiner», indtil vor fælles fiende politiet kom og jaget de kjæmpende parter paa vild flugt over

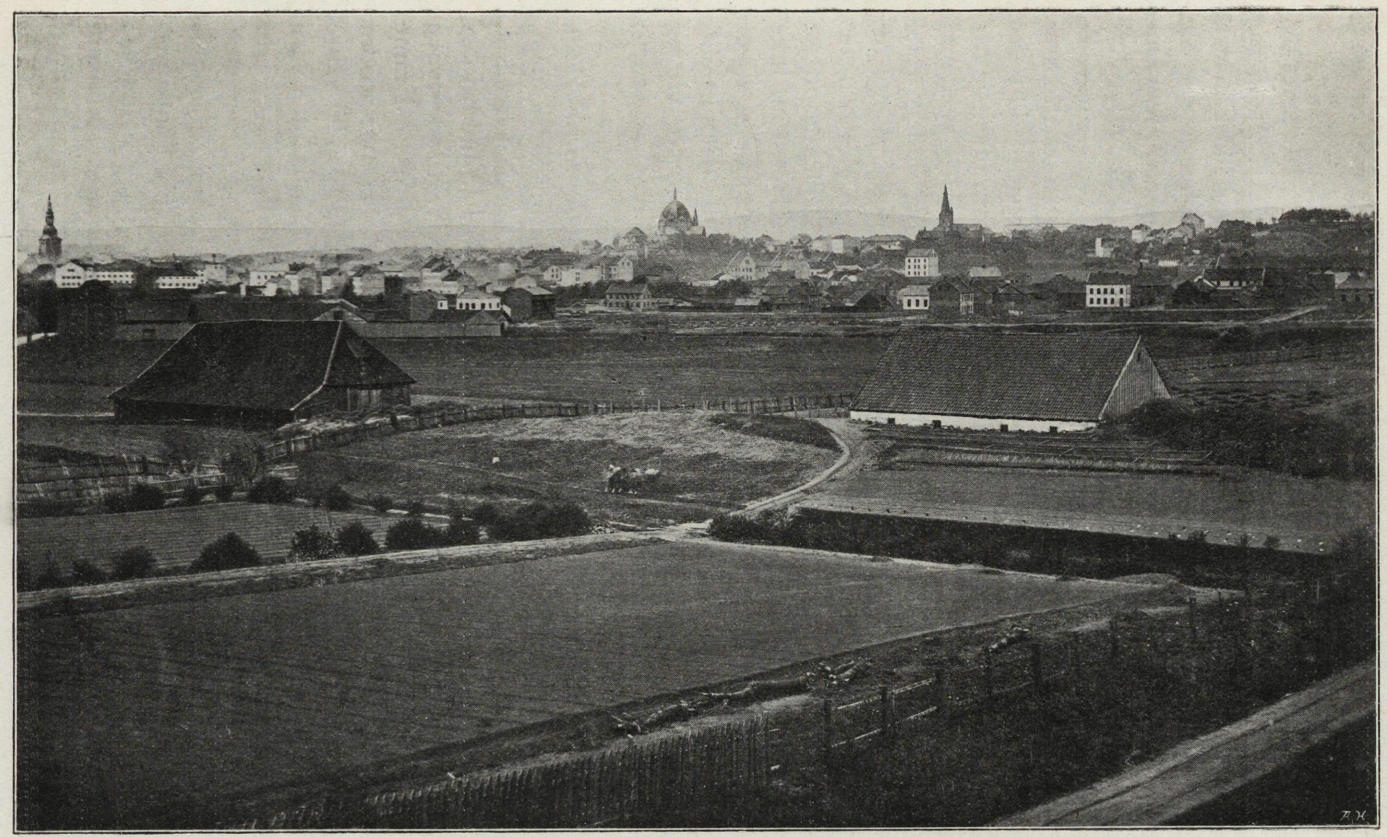

Utsigt fra Trondhjemsveien ca. 1862.
Længst tilhøire den ældste bebyggelse paa Grünerløkken.

Schousløkkens myke græsflate. Der var romantik over Schousløkken dengang; nu er det bare leiekaserner.

Fra Schous plads gik jeg op Toftes gate. Paa hjørnet av Sofienberggaten opdaget jeg «dronning Louises asyl», som nu har tilhold i en almindelig leiegaard. Da jeg var indskrevet i asylets bøker — nu snart 40 aar siden — saa hadde det sin egen bygning paa hjørnet av Markveien og Korsgaten, hvor nu Kristiania kommune har en storartet folkerestaurant m. m. Undervisningen i asylet bestod i filleplukning, salme- og barnesange samt litt oplysning om alfabetets mysterier, og endel streiftog ind paa regnekunstens slibrige baner. Det var en plads i det asyl som jeg hadde svært litet tilovers for. Og det var «skammekroken». Den var borte i et hjørne. Her maatte da synderen staa med næsen vendt mot væggen. Selvfølgelig undgik ikke jeg heller den tort at komme der. Nuvel, skammekroken i og for sig hadde jeg ikke synderlig meget imot; men der hang et haandklæ der, som jeg hatet og væmmedes ved. Det haandklæ var etslags kompanilommetørklæ for alle de unger som ikke kunde holde sig «tørre under næsen». Der var mange unger som ikke kunde det, og de ladninger de la igjen i dette haandklæ, var det for mig en ren væmmelse at se paa. Nu vil jeg ingenlunde paastaa at jeg altid har været «tør bakom ørene»; men en «tør» næse har jeg altid hat.

Saa spaserte jeg videre bort Sofienberggaten forbi Hans Nielsen Hauges minde, der mindet mig om pastor Storjohann, om hvem alle koner i den gaard hvor jeg bodde sa: «Nei, for en god mand at høre! Nei, for en præken han holdt idag. Ja, han er da en oprigtig Herrens tjener» o. s. v. Saa kom jeg op i Fossveien. Og nu kom der oprigtig bedrøvelse i mine minder. Atter og atter gjentok jeg for mig selv: Aa for en skam! Aa for en ødelæggelse! Det var den gamle vakre Grüners have jeg gik og saa og tænkte paa. Der laa den vansirt, skamfert, vandalisert og ødelagt, denne herlige have, som jo i sin tid var Grünerløkkens stolthet og pryd. Da jeg stod og saa paa al denne elendigheten, saa gjorde jeg mig nok skyldig i flere mindre velvillige uttalelser om Kristiania kommunestyrer tilbake i tiden — uttalelser som ikke tar sig pent ut paa prent. De store, herlige kastanjetrær var forsvundet. Ja, hvem av de gamle grünerløksgutter, der gik paa Møllergatens skole, kan vel glemme disse kastanjetrær? Om høsten var det jo en

fryd at kaste stener op i trærne og paa den maate faa ned kastanjerne. Det hette forresten paa godt grünerløksmaal at «pælme ner kastanja». Naar vi saa fik fat i dem, saa tok vi dem med paa skolen og kastet dem i ovnen. I ovnen blev der jo eksplosion efter eksplosion efterhvert som de sprak av varmen, og klassen levet i fryd og glæde. Men efter slike eksplosioner blev der ogsaa ofte eksekutioner for enkelte syndere. Og det var der jo ikke egentlig nogen glæde i for dem ialfald. Paa den anden side saa sørget de jo ikke ihjel sig de som sat som tilskuere til spanskrørets dans paa kameraternes bak og rygstykker.

Da jeg stod oppe ved Seildugsfabrikken i den gatestump som kaldtes Bergverksgaten, og som sandsynligvis er ment at gaa over til Schultzeverket ved Maridalsveien, saa hvilte mit blik længe paa vandindtaket til Grüners mølle. Jeg saa paa vandindtaket, men mest paa den bordflate hvor overvandet render ut og ned i den klippeformation der har skapt Grünerfossen. Paa den bordflate, der er bevokset med grønske, laa jeg engang paa ryggen i Adams dragt og gled sagte, men uhjælpelig sikkert ut mot fossen, hvor jeg ganske sikkert hadde slaat mig ihjel. Men saa var der en rask og modig kamerat som kastet sig ut i indtaket, svømmet ned mot mig og fik git mig en hjælpende haand i sidste øieblik. Det er ham jeg har at takke for livet. Og mens jeg stod der, saa gik der et traadløst takketelegram ned til Nationalteatret, hvor min kjække kamerat nylig feiret sit 25-aars jubilæum. Der er flere helter end end de som faar redningsmedaljer. Min vens navn er *Karl Simonsen.*

Saa kom jeg til Grüners bro. Den store, vakre vei ned til Grüners mølle og hans privatbolig var utskjæmt med et stygt gjærde tvers over veien. Vorherre maa vite til hvilken nytte. Privatboligen, som i gamle dage var en pragt for sine omgivelser, laa der forfalden og styg. Jeg gjenkaldte i min erindring den storhetstid da ritmester Grüner kom ridende stolt og værdig i spidsen for «Det gule kor». Alverden, hvilket her betyr Grünerløkken, var jo paa benene for at se den stas, og vi grünerløksgutter følte os naturligvis ikke saa litet stolte over at ha en slik herlighet iblandt os. Finere mand end ritmester *Grüner* var der selvfølgelig ikke til i verden — ja undtagen «sjelve kongen», som rimeligvis var endda gjildere. Kristiania by hadde ogsaa senere noget andet, som blev kaldt «Det gule

kor»; men det «kor» blev oprettet av Kristiania veivæsen og var svært litet pragtfuldt. Det første «gule kor» red paa skinnende hester og var iført fine uniformer; det andet sørget for at samle op hestegjødselen i gaterne og bestod av smaagutter som i regnveir var iført gule regnkapper.

Mit næste stoppested blev hjørnet av Nedre gate og Korsgaten. Om Nedre gate er det kun det at si, at den fra Korsgaten og til Grüners have har undgaat forvandlingens lov i

Grünerbroen og Nordre gate paa Grünerløkken, med rester av den ældste bebyggelse der («New York»).

de sidste 35 à 40 aar. Men fra Korsgaten og ned til Akerselven er der en voldsom forandring. Her laa der to gamle gaarder, som har git plads for skofabrik og andre fabrikker. Den ene gaard kaldtes «Brakka» og var en stor, gul træbygning der tilhørte ritmester Grüner og beboddes væsentlig av møllearbeidere. Op til «Brakka» kom der i sildetiden smaa baatladninger med sild fra Vaterland og andre fjerntliggende steder. Det var gjerne to mand i en almindelig snekke som la til like ved en kloakmunding, saa de kunde ha litt sterkt vand at slaa paa silden naar den begyndte at «falme». Den ene av de to gik da gjerne omkring i de nærliggende gaarder og sang ut:

«Y—a—a—a!
stor sild i Brak-ka-a!»

Naar husmødrene hørte denne bekjendtgjørelse, saa stak de hodet ut af dørene og spurte om prisen. Efterat utroperen hadde fortalt det, saa sa han gjerne: «Kom ner og se paa silla da, mor. Det er ekstra, grepa sild, ska' jeg si dere. Stiv aa blank er'a som en pinne. Vi ska' gjøra saa godt vi kan, mor.» Imidlertid sat den anden igjen i baaten og fyldte uophørlig baatens øsekar med kloakvand blandet med Akerselvens klare

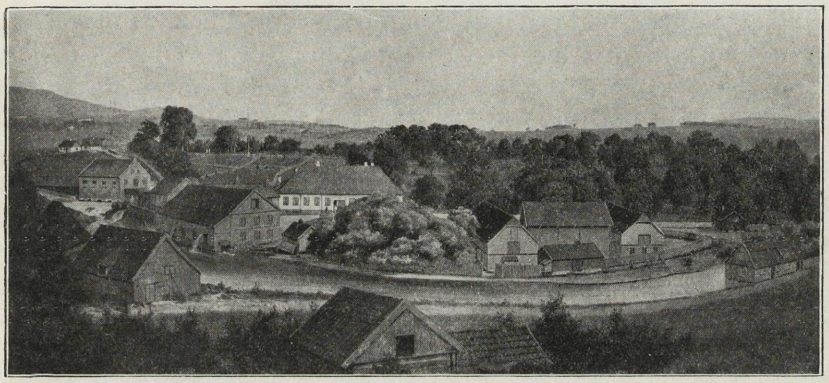

Grüners mølle med Grünerløkken i bakgrunden.
Efter maleri paa Nedre Foss.

vand, hvormed han besprøitet silden, og var færdig til at motta kunderne. Det var vist ikke saa mange baciller til i verden dengang; ti for bare at tale om min egen person, saa kan jeg meddele at jeg har en god helbred til d. d. tiltrods for al den i kloakvand vaskede sild jeg spiste som gut. Den anden gaard kaldtes «Lindergaarden» og eiedes av en gammel, kjendt Kristiania-mand, stadsvognmand *Linder*. Lindergaarden laa der hvor A. P. Foss har sit verksted nu, og hadde baade hester, kuer og griser.

Mens jeg nu holder paa med Nedre gate, saa vil jeg ogsaa med et par ord nævne en av Kristianias gamle originaler. Hans navn vet jeg ikke; men vi gutter kaldte ham altid «skomaker Flik-flak». Han var liten av vekst, men hadde en vældig bas-stemme. I almindelighet likte han ikke os gutter og blev sint naar vi ropte «Flik-flak» efter ham. Men der hændte noget nede i Nedre gate engang som gjorde at jeg blev glad i «Flik-

flak» og efter den gang sluttet at erte ham. Vi var en hel flok av gutter, som stod sammen om ham en dag i Nedre gate. «Flik-flak» var i godt humør og fortalte os at han vilde fortælle os om *Johan Sverdrup*. Det var netop i den tid — et aars tid før riksretten — at Sverdrups navn klang som bedst i Norge. Og «Flik-flak», som var en begeistret Sverdrupianer, ikke bare fortalte om Sverdrup. Han holdt med sin vældige stemme en luende tale som forandret den lille urolige gutte-flok til en spændt lyttende forsamling. Jeg ser «Flik-flak» foran mig i dette øieblik. Det brændte i hans øine, hans stemme rullet sætning for sætning frem, den høire haands næve var løftet mot himlen og med dirrende begeistring i hele sin lille krop sluttet han: La os rope et 3 ganger 3 hurra gutter for Norges største mand — for frihetsmanden *Johan Sverdrup*. Og «Flik-flak», som svinget sin gamle, stive filthat i luften, behøvet ikke at be os gutter to ganger om at rope hurra. Vi skrek naturligvis av alle livsens kræfter og satte hele nabolaget i den vildeste forskrækkelse, hvilket igjen hadde til følge at «kon-stabern» kom løpende med haanden paa køllen og jaget baade os og «Flik-flak» omtrent som om vi skulde ha gjort noget galt. *Johan Sverdrup* har aldrig faat mere velmente hurraer end de han fik av os og «Flik-flak»; men det hadde naturlig-vis den «kvalm i gata»-tænkende konstabel ingen forstaaelse av. Som sagt, jeg blev glad i og fik respekt for «Flik-flak» efter den dag. Det var selvfølgelig ikke paa grund av at jeg for-stod hvad han sa og talte om. Det var hans overbevisnings kraft og glød som fanget mig.

Saa gik jeg tilbake og over Grüners bro ned til Brænderi-bakken. Her savnet jeg «Gulstuen», som laa like ned til elven paa Tobiessens løkke og som ved hver flom i Akerselven blev fyldt av vand. Vulkans verksted har nu lagt beslag paa denne løkke, og grünerløksgutterne har mistet en gammel og velbenyt-tet skibakke. Brænderibakken og Bryggeribakken er forresten nu som i mine guttedage, med den undtagelse at der ikke bor folk i kjelderetagerne i Brænderibakken længer. Og det er jo bare bra.

Saa gik jeg ned Hausmannsgaten og hen paa det sted i Østre Elvebakke, nr. 4 forresten, hvor jeg er født. Der stod dengang en toetages trægaard med en toetages rød murgaard til bakgaard. I den murgaard saa jeg først dagens lys. Nu

er der en ny bygning, bygget av Goodtemplarordenen. Ved siden av ligger dog den gamle «Hallinggaard» uforandret. Det gamle koleralazaret savnet jeg rigtignok uten beklagelse. Men i enden av Østre Elvebakke steg der op en beklagelse i mig over hvordan man behandlet den gamle deilige «Tørkevold», der ligger ned mot elven og bak elektricitetsverket. Herregud, hvor mange ganger jeg laa der og badet mig i lys og solskin og blev sterk og stor. Nu er der ingen plads for barn at være.

Paa Ankerbroen blev jeg staaende længe og grave dypere og dypere ned i mindekisten. Og paa bunden fandt jeg sjælens fotografi av stedet hvor Ankerbroen nu ligger. Det var falmet og utydelig; men det visste to temmelig bratte skraaninger ned mot elven med en smal og lav plankebro over det rislende vand. Derefter saa jeg et gjærde rundt omkring der hvor nu Jakobskirken staar. Og jeg saa ogsaa «Mangelsgaardslemmerne» komme i smaa tropper og gaa indenfor gjærdet for at grave op de dødes ben og faa plads for kirkens grundmur. Saa vendte jeg mine øine over til Grünerløkssiden. Den lille tobaksbod paa høire haand ved enden av broen naar man kommer fra Torvgaten, stod der som den altid har staat i min erindring. Men paa venstre haand og i enden av Markveien er der adskillig forandring. Her var der paa hjørnet bazarboder og i en af boderne en saapeforretning som jeg mindedes fremforalt. Der var nemlig en ung, vakker pike i den forretning som jeg dengang syntes var det deiligste Vorherre hadde skapt. Dette hadde til følge at der fandtes ikke en eneste gut paa Grünerløkken, som var saa villig til at gaa efter saape for nabolagets husmødre som jeg. Ja, jeg gik likefrem omkring til de glemsomme og ikke glemsomme madamer ogsaa for den saks skyld og mindet dem om, at de ikke maatte glemme saapen, og om lørdagene — at saapebutikken ikke var oppe om søndagene. Jeg blev jo noksaa længe efter saapen mange ganger; men jeg kom altid ærlig og redelig tilbake med den. Saapebutikkens skjønhet hadde en søster, som var pukkelrygget desværre. Og jeg hadde en yngre bror, som hadde svært ondt for at holde tæt med det han saa og hørte. Alt meddelte han far og mor. Saa en kveld opdaget han mig og min tilbedte i saapebutikken i følge. Dette maatte han selvfølgelig fortælle far og mor straks. Men i sin iver gjorde han en forveksling, og da han hodekulds kom ind av døren til far og mor med nyheten, saa fik den

følgende form: «Aa pappa, jeg saa'n Harald naa. Han var ifølle me' henner me' pokkern paa ryggen!» Herregud, hvor mangen en god latter min far hadde av den historien.

Fra Grünerløkssiden vendte jeg mit blik paa elvestrækningen mellem Nybroen og Ankerbroen. Det var ikke bare paa Schous plads at vi grünerløksgutter hadde at forsvare den hjemlige arne mot overfald av fiender og holde dem utenfor «landets» grænser. Hver vinter naar isen hadde lagt sig paa Akerselven, saa stod der regelmæssige slag netop mellem Ankerbroen og Nybroen, mellem grünerløksgutterne paa den ene side og fjerdingsgutterne og vaterlandsgutterne paa den anden. (Fjerdingen heter nu Chr. Krohgs gate.) De sidstnævnte vilde nemlig være herrer helt op til Ankerbroen, og det vilde selvfølgelig vi paa Grünerløkken ikke vite noget av. Og saa blev der krig da. Noget overvættes blodige blev jo ikke krigene; men det hændte nok at endel fik «søndig mye juling». Det regnet med isklumper, sneballer og sten, og naar saa «bajonetanfaldet» blev kommandert, saa gik vi jo paa med stokker og kjepper og knytnæver med dødsforagt. Og som regel saa endte det jo med det at fjerdingsgutterne og vaterlandsgutterne flygtet i den vildeste uorden. De av fienden som faldt og blev saaret paa valpladsen, graat og bad for sine liv. Og fyldte som vi grünerløksgutter var av seirens rus, saa lot vi dem beholde sine elendige liv. Disse krige blev jo av og til avbrutt av politiets indblanding. Politiet hadde nemlig ikke spor av forstaaelse av hvilke høibaarne følelser vi grünerløksgutter var fyldt av. Det gjaldt jo nemlig intet mindre end at forsvare og beholde hvad de rigtig «gamle grünerløksgutta» hadde git os til odel og eie. Men politiet gav en god dag i vore høibaarne følelser, og banket baade os og fienden rigtig grundig naar det bare fik tak i nogen av os. Men var det nogen ting vi var mestre i fra begge leire, saa var det i at flygte naar politiet kom. Som regel var det slik at naar politiet kom ned paa isen, saa var hver eneste kriger forsvundet.

Grünerløkken er ikke længer den fri og aapne bydel som den var i mine barne- og gutteaar. Den er nu en bydel som er overfyldt med leiekaserner. Der var engang plads til store og fine parker paa Grünerløkken. Nu er der ikke det.

Harald Hansen.